

1 кылааска саха тылыгар уруок былаана

Уруок темата: **Тылы көһөрүү. Түмүктүүр уруок.**

Сыала: Тылы көһөрүү быраабылаларын билиилэрин чингэтии.

Соруктар:

- Тылы таба көһөрөр сатабылларын салгыы сайыннарыы;
- Орфографическай сатабылларын сайыннарыы *Развивать орфографическую зоркость и орфографические умения (видеть в словах орфограмму, графически обозначать ее);*
- Сангарар саналарын, болжомтолорун, бэйэни хонтуруолланыыларын сайыннарыы *Развивать речь, внимание, способность к самоконтролю;*
- Улэбэ дьулууру, аккуратнаһы иитии *Воспитывать трудолюбие, аккуратность в работе.*

УУД:

Предметнай: тыллары биир строкаттан атын строкаба көһөрүү сатабылын чингэти, билиитин ханатыы

Универсальнай: үлэ сыалын быһаарар (определяет цель деятельности), былааннамытынан улэлири сатыыр (умеет работать по предложенному плану)

Личностнай: учебнай матырыйаалы интэриэһиргиир (проявляет учебно-познавательный интерес к учебному материалу).

Уруок хаамыыта:

Уруок этаптара	Учуутал дьарыга	Үөрэнээччилэр дьарыктара
1. Тэрээһин чааһа	<p>Үтүө күнүнэн оҕолоор! Бүгүн биһиги урукпутугар ыалдьыттар бааллар. Кинилэри эбэрдэлиэбин уонна хаһаайыттар буоларбыт быһыытынан кинилэр биһиэхэ ыалдьыттаабыттарыттан үчүгэй эрэ өйдөбүллээх баралларыгар кыһаныабын диин туран урукпутун саҕалыабын.</p> <p>Книжкаларбытын арыдыбыт, ботугураан аахтыбыт.</p>	<p>Эбэрдэлэһии</p> <p>3 мүн. ботугураан аабы</p>
2. Уруок сыалын туруоруу (целопологание)	<p>- Оҕолоор дуосканы көрүн эрэ. Тыллар бааллар. Бу тыллары сааһылаан этии онорун эрэ. <i>(слайд №1) (тиийэн, саас, сандал, кэллэ)</i></p> <p>- Туох диин этии табыста? <i>(Сандал саас тиийэн кэллэ.)</i></p> <p>- Аны мин этиибин бэрэбиэркэлээн эрэ <i>(слайд №2)</i>. Тугу бэлиэтии көрдүгүт?</p> <p>- Мин тылы тоҕо ситэ суруйбатахпын быһаарабын. Этиим бүтэһик тыла строкабар баппата. Тугу</p>	<p>- Оҕолор аабаллар, этии онороллор.</p> <p>- Биһиги кылааспыт оҕолоро иллээхтэр.</p> <p>- Тыл ситэ суруллубатах.</p> <p>- Тылы көһөрүүххэ</p>

	<p>сүбэлиэ этигитий?</p> <p>- Тылы көһөрүү диэн тугуй?</p> <p>- Этин эрэ, тылы хайдах саныырбытынан көһөрөбүт дуу, эбэтэр быраабыланан көһөрөбүт дуу?</p> <p>- Быраабыланан. Ким таайда, бүһүн биһиги урокупутугар туох туһунан кэпсэтэр эбиһпитий. Туохха үөрэниэхтээхпитий?</p>	<p>наада.</p> <p>- Тыл биир чааһын строкаҕа хаалларан баран, атын чааһын санга строкаҕа суруйабыт</p> <p>- Быраабыланан.</p> <p>- Тылы көһөрүү туһунан. Биир строкаттан атын строкаҕа тылы көһөрүү быраабылаларын билиибитин чинэтии, хатылааһын.</p>
<p>Тирэх билиилэрин актуализациялааһын.</p> <p>Барбыты хатылааһын, хас биирдии оҕо туохха ыарырҕатарын быһаарыы</p> <p><i>Актуализация опорных знаний. Повторение изученного материала, выявление затруднений в индивидуальной деятельности каждого.</i></p>	<p>- Тэтэрээпитин арыдыбыт уонна чыыһылабытын, кылааска үлэ диэн суруйдубут.</p> <p>- Саха тылыгар хас б/д баарый? Тоҕо б/д диибитий? Билигин саха тылыгар баар ураты буукубалары суруйууну хатылыахпыт. Ханныктарый? Туох уратылаахтарый? <i>(н, ь хоһуласпаттар, тыл иннигэр турбаттар, улахан буукубалара суох)</i></p> <p>- Буукубалары образыһынан таба суруйун.</p> <p>- - Тылы хайдах көһөрөр туһунан былаан оноруобун эрэ. Бастаан тугу гынабытый? Онтон салгыы? <i>(слайд №3)</i></p> <p>1) аһаҕас дорҕооннор буукубаларын булабыт</p> <p>2) тылы сүһүөхтүүбүн</p> <p>3) көһөрөргө анаан араарабын</p> <p>- Тылы көһөрүү быраабылаларын өйдүөбүн эрэ. <i>(слайд №4)</i> Бу таблицаны туһанангыт</p>	<p>- Тэтэрээти арыян суруйаллар.</p> <p>- Оҕолор эппиэттэрэ.</p> <p>- оҕолор тэтэрээт-гэр суруйаллар, моделлары онороллор.</p>

<p>Физминутка</p>	<p>кэпсээн эрэ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кини-гэ, куо-рат. 2. Ап-па, тул-лук 3. Куос-ка, сэр-гэ 4. Кыыс, быар 5. Алаас, Аня <p>- Тыл сүһүөххэ ханан арахсар да, онон көһөр.</p> <p>- Соҕотох буукуба строкаҕа хаалбат, биир буукуба соҕотобун көспөт.</p> <p>- Бу быраабылаларга моделлары оноруохайын эрэ.</p> <p>«Как живешь?»</p>	
<p>Бэрэбиэркэлиир үлэлэр</p>	<p>- Биһиги урукпутугар Билбэтчэй кэлбит. Кини тылы биир строкаттан атын строкаҕа көһөрүүгэ эмиэ соруудах толорбут. Бэрэбиэркэлээн эрэ. <i>(слайд №5)</i> (а-ппа, а-лаас, кы-ыс, му-ос, кин-игэ, чаа-скы)</p> <p>- Билбэтчэй аны тыаҕа барбыт. Кини өйүө ылбыт уонна биир аһын умнан ылбатах. Бу тыллартан көһөрүллүбэт тылы булун, оччобуна Билбэтчэй тугу умнубутун билиэххит. <i>(слайд №6)</i> (Килиэн, саахар, халбаһы, арыы, сымьыт)</p> <p>- Тоҕо бу тылы ыллыгыт?</p>	<p>- 1 үөрэнээчи дуоскаҕа, атыттар тэтэрээттэригэр көннөрөллөр.</p> <p>- Оҕолор эппиэттэрэ</p>

	- Билбэтчэй өссө туох аһы ылбытый? Ити тыллары хайдах көһөрүөххэ сөбүй? Тэтэрээккитигэр суруйун.	- Тэтэрээккэ суруйаллар
Самостоятельный үлэ	- учебник 42 стр. арийын, тест толоруохпут.	- оҕолор тэтэрээттэригэр толороллор
Рефлексия	<ul style="list-style-type: none"> - Уруокка тугу хатылаатыбытый? - Туохха ыарырҕатар эбиппитий? - Туох табылынна? - Барыгытыгар үлэбит иһин махтал. 	